

□ Познати светски економиста и професор Универзитета Колумбија Џефри Сакс изјавио је у разговору са председником Центра за међународне односе и одрживи развој (ЦИРСД) Вуком Јеремићем да је коронавирус у Њујорку изазвао последице попут разорног земљотреса или цунамија, а да ће криза у свету након пандемије трајати најмање две године и да "ствари више никада неће бити исте, јер ће се створити нова нормала".

"Њујорк је данас епицентар епидемије. Болнице су пуне, људи умиру, нема довољно опреме, град је затворен, али то се догађа и другим деловима света. САД и град Њујорк уопште нису били припремљени и док су људи схватили размере катастрофе, вирус се увелико раширио", рекао је Сакс у Њујорку током разговора са Јеремићем путем видео конференције, преноси Народна странка.

Како се наводи у саопштењу, ЦИРСД је покренуо серију "Корона дијалози" у којима ће Јеремић разговарати са најпознатијим светским стручњацима различитих занимања и ставова у циљу бољег разумевања пандемије коронавируса и последица које ће она глобално изазвати. Прва дискусија у низу одржана је са Саксом, једним од највећих живих економиста и јавних интелектуалаца.

Јеремић, који је и бивши председник Генералне скупштине УН, навео је да је пандемија која потреса планету догађај без преседана и да је свет у великој мери захватио хаос, пошто је готово трећина светског становништва у некој врсти изолације а остатак ће вероватно кренути у том смеру, док су светске берзе хартија од вредности и роба у слободном паду.

Најстрмоглавији пад БДП у новијој историји

Сакс је навео да ће пад бруто домаћег производа услед кризе изазване пандемијом бити "најстрмоглавији забележен у новијој историји", јер ће у другом кварталу 2020. године износити између 10 и 30 одсто.

Пад бруто домаћег производа услед кризе изазване пандемијом биће најстрмоглавији забележен у новијој историји, јер ће у другом кварталу 2020. године износити између 10 и 30 одсто

"Пад ће због прекида трговине и проблема у снабдевању вероватно трајати и наредних годину, две дана. Државе ће можда изаћи из карантина у наредних 60 до 90 дана, али се нормалност неће вратити још најмање годину до две. Нећемо се, међутим, просто вратити у време пре пандемије, него ће се упоставити 'нова нормала'", рекао је Сакс.

Сакс је истакао да су поремећаји који се тренутно догађају озбиљни и трајни, а да ће сиромашне државе тешко надокнадити штету у кратком року и живот неће бити исти као пре пандемије.

"Економија ће бити реструктурирана, више послова и трговине ће се обављати путем интернета, а број пословних путовања ће сигурно бити смањен", рекао је Сакс.

Поремећаји који се тренутно догађају су озбиљни и трајни, сиромашне државе ће тешко

надокнадити штету у кратком року и живот неће бити исти као пре пандемије

Сакс је навео да америчка економија годишње произведе 21.000 милијарди долара, па недавно усвојен пакет помоћи од 2.000 милијарди чини 10 одсто националног дохотка, што Америка може да издржи, и додао да би и Међународни монетарни фонд требало да "отворено и слободно" државама даје новац како би се избориле са епидемијом, а да се касније побрине о дугорочним последицама.

Јеремић је указао на пример Шведске, где нису примењене драстичне мере, а број заражених није већи него у државама које су то учиниле, и питао Сакса колика ће бити економска цена потпуног затварања и да ли је то једини пут у борби против пандемије.

Сакс је одговорио да претпоставке светских епидемиолога говоре да би за неколико недеља или месеци половина светског становништва могла да буде заражена ако би се пустило слободно ширење вируса, а у неким државама било би и до 80 одсто заражених.

"Становништво САД чини 327 милиона људи, и у неконтролисаној епидемији могло би да се зарази 250 милиона људи, од којих би 25 милиона требало да буде збринато у болницама, а два до три милиона људи би умрло. То су незамисливи бројеви. Могло би да се покуша да се примењује искуство Кине, која је, према расположивим подацима, потпуним карантином зауставила ширење вируса, али остаје питање да ли су ти подаци тачни", рекао је Сакс.

Јеремић је навео да се у јавности помиње да ће криза изазвана пандемијом бити слична оној у трећој деценији 20. века и питао Сакса да ли ће демократија бити жртва кризе, односно колика је опасност од успостављања "заједнице великог брата".

Сакс је одговорио да верује да основне демократске институције нису "фатално ослабљене", а да ће, са друге стране, бити лоша вест за институције ако се испостави да су се ауторитарни режими изборили са пандемијом, а демократски пореци се показали као неефикасни.

"Тридесетих година прошлог века речено је да је 'демократија мртва и да само фашистички режими могу да опораве економију', што се показало као катастрофално лоша идеја, а демократије су процветале после Другог светског рата и тврдња о 'смрти демократије' се показала као погрешна", рекао је Сакс.

(Н1)